

Աժխասանի եւ սոցիալական հարցերի նախարար Արթուր Գրիգորյանին

Պարոն նախարար, ստիպված եմ անվանադրել Ձեզ դիմել, քանի որ երկու անգամ հրապարակում անելով (գարնանը եւ մի քանի օր առաջ) «Վերնիսաժի» կանգառի նստարանին, բաց երկնիքի սակ զիջելով կնոջ՝ Անահիտ Միկիչյանի մասին, հուսով էիմ, որ նախարարության ծեղիկները կամ սնանկների հարցերով զբաղվող օղակներն ինչ-որ ձեռքով կարձագանքեն մեր հրապարակումներին, հրապարակումներին էլ չարձագանքեն՝ ուղղակի կօգնեն 50-ն անց այդ կնոջը գրեթե ձմեռվա ընթացքում ժամանակավոր ինչ-որ սանիթի սակ գնվելու: Սակայն ոչ նախարարության որեւէ օղակ, ոչ էլ գրանցների փոփոխությունը եւ իր սոցիալական խնդիրներով զբաղվող որեւէ կազմակերպություն չարձագանքեցին մեզ: Ինքները, եթե տուն գնալիս ու երեկոյան Ձեր ծառայողական մեքենան ֆեյլ սաֆ համաձայն փողոցով, «Վերնիսաժի» կանգառում կեսնեմբ բազմաթիվ շրջանակներով փաթեթված սարեց կնոջը -2 ջերմաստիճանի թայամներում մնալու եւ չսառչելու փորձեր անելու: Երեւում է՝ Ձեր աշխատակիցները լուրջ կարեւոր սոցիալական խնդիրներով են զբաղված եւ այսօրվա հասարակ հարցը ճիշտ բացարձակապես չի հե-

սափրում: Ուսի դիմում են անձամբ Ձեզ. աճյո՞ւ է մի ողջ նախարարության համար մի ժամանակավոր կացարան կամ ծերանոցի հաստատության մի փոփոխ խուց չգտնել այս կնոջ համար, որ գրեթե ձմեռն անցկացնի: Խնդրում են մեր թերթին տեղյակ դառնալ՝ արդյո՞ք կարողանալու եմ օգնել եւ ընթացք սալ մեր բարձրացրած հարցին: Եթե ոչ, ապա ամաչելով ենք ասում, բայց կրկնելու ենք մեր բազմաթիվ ֆաղագիցների սխալը, որոնք ամենասարակապես հարցերով դիմում են երկրի նախագահին, ֆանի որ

հարցում ենք մեր թերթին տեղյակ դառնալ՝ արդյո՞ք կարողանալու եմ օգնել եւ ընթացք սալ մեր բարձրացրած հարցին: Եթե ոչ, ապա ամաչելով ենք ասում, բայց կրկնելու ենք մեր բազմաթիվ ֆաղագիցների սխալը, որոնք ամենասարակապես հարցերով դիմում են երկրի նախագահին, ֆանի որ

Ցավակցություն

Ռուսաստանի հայերի միության եւ Համաժայռային հայկական կոնգրեսի նախագահ Արա Աբրահամյանը իր խորագրաց ցավակցություններն է հայտնում ՀՀ Սփյուռքի նախարար Տիգրան Գրիգորյանին՝ իր սիրելի հոր՝

Հրանտ հաչատուրի Հակոբյանի

մահվան կաղակցությամբ: Երկու շաբաթ առաջ, Տիգրան Գրիգորյանին եւ մյուս հարազատներին իրենց վշտակցություններն է հայտնում Ռուսաստանի հայերի միության եւ Համաժայռային հայկական կոնգրեսի նախագահ Արա Աբրահամյանը իր խորագրաց ցավակցություններն է հայտնում ՀՀ Սփյուռքի նախարար Տիգրան Գրիգորյանին՝ իր սիրելի հոր՝

Վարչապետի դիմումը Հարութ Առաքելյանի հայտարարությունների վերաբերյալ գլխավոր դատախազությունն ուղարկել է ուսիկանություն

Հայաստանի գլխավոր դատախազությունը նախորդ օրը հայտարարել է, թե ստացել վարչապետ Տիգրան Սարգսյանի դիմումը ֆաղագիցի Հարություն Առաքելյանի հայտարարությունների մեջ նշված դիմումները ուսումնասիրելու եւ հայտարարությունների համաձայն ֆրեզական գործ հարուցելու մասին: Միաժամանակ, հաշվի առնելով հանրության հետաքրքրությունը, դատախազությունը տեղեկացրել է, որ վարչապետի դիմումը, ինչպես նաեւ 2011 թվականի նոյեմբերի 22-ին ՀՀ գլխավոր դատախազությունում ստացված ֆաղագիցի Հ. Առաքելյանի բաց նամակը (ընդամենը հեղինակը հրապարակել էր նոյեմբերի 21-ին տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսի ժամանակ) ուղարկվել են ՀՀ ուսիկանության ֆինչական գլխավոր վարչություն՝ նյութերի նախադատարանում ըստ էության ընթացքը լուծելու: Դիմումին ու բաց նամակին կից ուսիկանություն է ուղարկվել նաեւ նոյեմբերի 18-ին ՀՀ արդարադատության նախարարությունում Հ. Առաքելյանի անուկից ստացված ֆաղագից:

Մրցավազք ո՞վ ավելի դաժան տեսարան կմատուցի

1-ին էջից Գուցե ազդեցիկ վաս կողմերն իր ցուցադրելու համար նկարահանվող արեւոյան տեսաձրքն է իր սեւ գործն անուն-ազգեսիվ վարփի դասձառ դառնում, ֆանի որ թե-լադրում եւ ուղղորդում է մարդկային ենթագիտակցությունը: Գուցե ամեն օր հեռուստակրանից սիրա-ժավորվող ազգեսիկայի դրսեւորու-մը առանց զիտակցելու դառնում է մարդու մեջ եղած բարոյութների, զսղաւաղիկների հաղթահար-ման, դրանցից ազատելու միջոց՝ կյանքում այդպիսի վարքի իրացնելու փորձերի մղելով: Այնպես որ հայկական համարյա բոլոր սե-րիալներում համարյա ամեն օր ազգեսիկայի, բռի վարքաբարփի, զոռբայության, զողական արքե-լակերտի ցուցադրությունը, ինչ-պես որ դրանց հեղինակներն են բացատրում-արդարանում, ոչ թե կարող է մարդկանց մղել դրանց հանդեմ բացասական վերաբե-րմունքի, այլ լրիվ հակառակ ազդե-ցությունը գործել, մանավանդ որ

գործնական կյանքում ամեն օր կարելի է տեսնել անդաձիծ մնա-ցող, անդաձիծիկայամբ խթան-վող ազգեսիկայի դաձիվածի բազ-մաթիվ օրինակներ: Այդ սերիալնե-րը ֆանի որ համարյա բոլոր հայկա-կան ալիքներում կան, եւ կարծես նույն ձեռագրով սեղծված լինեն՝ ինչքան լավ բռնություն, այնքան լավ, ապա մարդկանց մեջ կարող է աննկատ կախվածություն առա-ջանալ սերիալներից եւ բռնության տեսարաններից: Սերիալների սի-րահարները մի սերիալից անցնում են մյուսին՝ իրենք էլ չնկատելով, թե ազգեսիկայի որքան լավ զոռ են ստանում, եւ ինչպիսի են այդ մեծ դրագները չեզոքացնում մար-դու ներսում եղած դրական ուղղ-վածությունը, ինչպիսի է ավերվում մարդու ներսը՝ անհամարձեք ըն-կալելով սովորական կյանքը եւ տեղափոխելով սերիալի տեսակա-յական, հորիմված եւ բռնություն խտացրած աշխարհ, մղում նույն դրոսուկաններով արդեւի եւ գոր-ծելու:

Ինչպիսի չեզոքացնել հասարա-կության ներսում ամեն օր սարքե-ր աղբյուրներից սնվող ազգեսիկան: Սա արդեն եւ վաղուց խնդիր է դարձել, ֆանի որ սնող աղբյու-րներն ամեն օր ավելանում են, իսկ այն, ինչ տես է հոգի լցնի եւ ա-զաձի չարից, դաձաւաւ-հալվում է օրեցօր: Ամեն օր մեր հեռուսա-լուրերը, էլեկտրոնային լրատու-թյունը մատուցում են ինքնատա-նուրանների, ծեծկոտուքի, վթար-ների եւ սղանությունների տեսա-րաններ, ընթերցողը կլանում է դրանք եւ ուզում էլի, էլի: Կոնվե-լյերն ազգեսիկան է, լրատվամիջոցն ընկնում է էֆազի մեջ, սենսա-ցիա, 20 հազար մարդ իրենց կա-լքը բացեց, եւ նորից ու նորից Գա-զիկ Շամսյանը՝ արյունոտ տեսա-րաններով, ինքնատանություննե-րը, բռնաբարությունները, ման-կաղծությունը, հետսյիքի ցեմե-սումը, վրեձի եւ սղանության դաձնությունները: Մեր լրատվա-միջոցները մրցավազքի մեջ են ո՞վ ավելի դաձան տեսարան կմա-

100 սարի յետոյ Թորոս Առաքելի 2 մանրանկարները կը վերադարձուին Երուսաղէմի Տայոց դատարանին

1-ին էջից Մինչեւ վերջերս յիշեալ երկու էջերը մաս կը կազմէին Icons and East Christian Works of Art հաւա- քածոյին, որ կը դասկանէր հոլան- քացի հնահաւաք դարուն Միխայէլ վան Ռիյնին: Այժմու սեփականա- քերը՝ դարուն Թանախի Մարտի- նոս, որ յոյն միջոնրդի մը միջոցաւ ամբողջ հաւաքածոն 1989 -ին գնած էր դարուն Միխայէլ վան Ռի- նէն, այս սարուն մայիսին Լոնդոն- ի Սոթթրիգ աճուրդի սան մասնա- գէտ դարուն Դիմոթէոս Բուլթընի թե-

նեցաւ մանրանկարները վերա- դարձնել որդէս նուր Երուսաղէմի Տայոց դատարանին: Տայոց դատարանին ստացած լիազօրութեամբ՝ արժանադասի Տ. Ներսէս ֆահանգն հեւսացուց երկու թերթերու վերադարձը եւ Երու- սաղէմ հրաւիրուցաւ զանոնք յանձնելու: Պատարարանին, ուր նախադէս ասոնք մաս կը կազմէին թիւ 2653 ձեռագիր մատենին: Տեր Ներսէս իր խօսքին մեջ վեր- քերաւ այս դատարանին ոգին ու եւութիւնը եւ ընդգծեց այս մագա- դաթին կարեւորութիւնը հայ մշա- կոյթին մեջ, Կեռան թագու- իի Անեսարաններուն դաս- նութիւնը եւ վերջապէս երկու թերթերուն փոխանցեց դաձ- դանութիւնը ամենադասի դատարանին Տ. Թորոս արք. Մանուկեանին, Ս. Աթոռոյ լուսարարադէտ գերաւորն Տ. Նորհան արք. Մանուկեանին եւ լուսարար Տ. Բարսէղ վրդ. Գալեմեհեանին, որոնք ստացութեան փաստաթուղթը ստորագրեցին: Այսօրվա մէկ դարու բացակայութենէ մը ետք Կեռան թագուհի Անեսարաններն դաձաւոր երկու թերթերը իրենց հարազատ սունը վերադարձան:

Folio 115v. Portrait of the Evangelist St. Mark

Հանդիսութեան յայտարարեց քաղաքը կասարեց հոգեւորն Սամուէլ Ծ. վրդ. Աղոյեանը, ներկայացնելով տեր Ներսէսի կենսագրական գիծերը: Իր սիրոյ աշխատանքին եւ երկու թերթերու վերադարձի իր նուիրեալ հետազոտման համար՝ ամեն դատարար սրբազան հայրը եւ լուսարարադէտ Նորհան արքեպիսկոպոս միասնաբար լաճախաչով զարկարեցին Տ. Ներսէս ֆահանայի կուրծքը ի դիմաց Սրբոց Յակոբեանց միաբանութեան: Հանդիսութիւնը փակուցաւ Ս. Աթոռի օրհներգով, որուն յաջորդեց հիւրասիրութիւնը:

ԳԻՒՆՆ Ս. ԱԹՌՈՅՑ Սրբոց Յակոբեանց Ս

լադրութեան վրայ կադի մեջ մաս Բիթանական մատենադարանի (նախկին Բիթանական թանգարան) Միջին Արեւելի բաձմի դասախանասուն՝ արժանադասի Տ. Ներսէս (Վրէժ) ֆահանայ Ներսէսեանի հետ այս երկու մանրանկարներու ծագման մասին անոր մասնագիտական կարծիքը առնելու համար: Դարը ֆնմարկել է անհրաձեւեւ ադաջոյցները ստանալ ետք, թէ ասոնք անօրինաբար վերցուած էին Կեռան թագուհի Անեսարաններու մատենան, դարուն Թանախի Մարտինոս ազնուորէն համաձայ-

Ցավակցություն

«Ազգ» խմբագրակազմը խորապէս վշտակցում է թերթի հիմնադիր աշխատակիցներից Պետրոս Զեչիչյանին՝ նրա սիրելի սիկնոջ՝ **Հասմիկ Պարսամյանի** վաղաժամ մահվան կաղակցությամբ եւ ցավակցում է Զեչիչյանների ընտանիքին ու մյուս բոլոր հարազատներին: Հոգեհանգիստը տեղի կունենա այսօր, ժամը 18:00-ին, Կոմիտասի 40 հասցեում: Թաղումը՝ վաղը, ուրբաթ, նույն հասցեից, ժամը 13:00-ին:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԻԹ
Հրատարակութեան Ի սարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԻԹ» ՍՊԸ
Երեւան 0010, Հանրապետութեան 47
Ֆաղագից 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminfo.com
www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՆԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635

Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221

Հաւաքադատարան (գովազդ) / հեռ 582960

Լրագրողների սեկցիա / հեռ 581841

Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ 582483

Շնորհաւայ լրատուական ծառայութիւն
/ հեռ 529353

Համակարգչային ծառայութիւն
«Ազգ» թերթի
Թերթի միջոցի ամբողջական թէ մասնակի արտատպութեան թաղաքի մամուլի միջոցով, ռադիոհեռուստատեսութեան կամ համացանցով, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստի ազգեսիկան են համաձայն ՀՀ հեղինակային հրատարակչական օրէնքի: Սիւթերը չեն գրախօսուում ու չեն վերադարձուում:
Գ. Տառով յոդուածները գովազդային են, որոնք բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը դատարանատեսութիւն չի կրում:

“AZG” Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / փաղ: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Հրավեր գրականության

Տաղանդավոր կինոռեժիսոր Յուրի Երզնկյանը, խորաթափանց, ես կասե՛ի՝ արխեսոկրաս այդ մարդը ինձ նամակ ուղարկեց Կամչատկա: Դա 1973 թվականին էր: Ցավով, նամակը չի դահողանվել: Սակայն արդեն համարյա բառատուն սարի հիշողությունից չի ջնջվում բառն ու միտքն այնքան ճշգրիտ, որքան ճշգրիտ ընդհանրապես չարադրող մարդու ոճը, որի մասին այն արհմերին գիտեի միայն, որ նկարահանել է չավազանց հայտնի «Առաջին սիրո երգը»: Կինոնկարը: Յուրան «Լիսերասուրնայա գագետա»-ում կարդացել էր իմ ակնարկը մի կորյակի մասին, որը, զգալով մոտալուս մահը, նախնիների օրենքով որոշել էր հեռանալ սուևորա՝ այնտեղ հրաժեշտ տալու իր կյանքին: Ակնարկում այլ սյուժեներ էլ կային: Բայց ռեժիսորն ինձ առաջարկում էր մտածել ֆիլմի գործարար ստեղծելու մասին: Միայն յոթ տարի անց, արդեն Երեւանում, Երզնկյանի համառ ժողովում մեծ ձեռքով զարկեցին այդ հույժ բարդ գործին: Բավական է ասել, որ իրարարությունները զարգանում են սառնամանիկային ու խստաբուն ռեժիսորային, իսկ դա նշանակում

մանում: Գեղատաղան (ԽՍՀՄ փլուզումից հետո) որոշեց մեր երկրեհանոց ֆիլմից մեկ լիամետրաժ ֆիլմ սարքել, բայց ժեյնիկադրես չկարողացավ ազատվել սուևորայի «մեզատրոլիսներից», որոնց առկայությամբ «նախնիների օրենքից» հրաժարվելը կորցնում էր ինչդեպ զուտ մարդկային, այնուհետ էլ սոցիալ-հոգեբանական հիմքերը: Միակ միտքարանգա այն էր, որ ձեռք բերեցի Յուրի Երզնկյանի, Արմեն Ջիզարյանյանի, Սաֆիմ Մուևզուկի մեծ հիանալի ընկերներ: Յուրայի հետ հաճախ էինք հանդիպում: Նրա 60-ամյակի կադավարությամբ ընդարձակ անկարկ գրեցի 1982 թվականին: Ի դեմ, եկող տարի լրանում է անմոռանալի Երզնկյանի ծննդյան 90 տարին: Ծանր ու անհասանելի ցավով ընդունեցի հիանալի փառաբանում մահը: Սաֆիմ Մուևզուկին իր թոռան հետ Գայասան հրավիրեցի 1996 թվականին: Երջեցինք հանրաժեշտությունում: Մեծ տավաջում ամենուր ընդունում էին դասիվներով՝ նրան կոչելով ոչ թե Սաֆիմ, այլ Դերուս:

անհասանելի, դասահական խալ էր եղել: Գամարյա փառոդ դար էր ընդամենը երկու հողանցիկ հանդիպում Երեւանում ու Մոսկվայում: Բնականաբար անցածը երեսուկ չէր սվել: Տեղյակ էր «Կիլիկիա»-ով իմ նավարկություններին: Խոսատա այդ մասին դասնող եռխարյակն ինչ-որ մեկի հետ ուղարկել իրեն: Եվ ուղարկեցի: Ես վստահ էի, որ հայտնի արխեսոլ հաստատ իմն իր առջեւ աղաչարտել է: Չէ՞ որ նրա իրոք նողկալի հնարքից հետո եղավ «բախում», եղավ չսված վանդալիզմի ավարտը դասմական Նախիջեանի Ջուդայում, որտեղ ավելի քան տասը հազար անկրկնելի խաչարտերից մեկն իսկ չմնաց, եղավ «բուդադեզը», եղավ նախագահի ազգայնամոլական ցուցումը աղբբեցանական հանրագիտարանից դուրս կեսելու բոլոր հայկական անունները, եղավ հայազգի անձանց կողմից ավիատոմների ձեռքբերման արգելք, եղան հարյուրավոր, եթե ոչ՝ հազարավոր սահմանախախտումներ Արցախում եւ Գայասանում՝ ազերների կողմից: Ահավոր ցանկը կարելի է

զգում Բյուզանդիայում: Այնքան ժամանակ, քան դեռ թուրքերի թիվը չէր անցել հինգ միլիոնից: Ի դեմ, «Բյուզանդիայի սինդրոմի» մասին այսօր սագնադով եւ գործուն կերպով մտածում են Պերմանիայում: Բայց դա արդեն այլ թեմա է: Ժամանակին Միխայիլ Գորբաչովը աշխարհով մեկ հայտարարեց, թե Մուևզայիթում անօրինություններ էր գործում ընդամենը խոլիզանների մի խումբ՝ ֆաղափ էկոլոգիական վաս վիճակի դասնառով: Իսկ հիմա ահա Արմեն Բորիսովիչը աղբեցուցիչ օրինակ է բերում. «Ինձ մոտ այստեղ, Մոսկվայում ծանոթներից մեկի ֆանամայա տղային փչ էր մնում սղամեկին սափազուկաները: Ինչ է, հիմա մեմ ողջ ռուս ժողովրդին թեմամի՞ կոչեմ»: Եվ որտեղից ազերներն ու հայերը փողադարձ ատելություն չհանեն միմյանց հանդեմ, Արմեն Բորիսովիչը խորհուրդ է տալիս՝ «հավաքել խելացի, մտածող, գաւսիք մարդկանց մի մեծ խումբ, որոնք Գիտուս Զիխսուս չեն խաղում», որտեղից կողմերին հաւեսեցնեն: Իսկ Սոս Արատեսի Աարգայանը խորհուրդ չի տալիս: Նա դասնա-

րա սանարի մոտակայում է: Այնտեղ վերջուս մահացավ լեզնդար Ռայա մայրիկը, որն Արցախյան դատերազմում զոհված իր երկրորդ որդու թաղմանը դիմելով ժողովրդին ասաց, որ իմնը երկրորդ զավակին է զոհում, եւ Ասված մի՛ արասցե թոյլ սանք թեմամուն նորից տղծել մեր հողերը եւ գերեզմանները: Եվ աղա կոչ արեց վայր չդնել գեմը, դասեղանել հարազատ հողը, որտեղից նրա վրա աղբն իր թոռները: Մահից ոչ շատ առաջ Կիմ Բակչիի հետ այցելեցին Ռայա մայրիկին: Երկու զոհված որդիների մայրը, հազիվ շուրթերը շարժելով, թվում է՝ դիմում էր ողջ աշխարհին, վստահ եմ, Ջիզարյանյանին նույնպես. « Իմ աղուդադերը, իմ դադերը, իմ ծնողները, ես, իմ զավակները, իմ թոռները ծնվել ենք Ամարաս սանարից երկու ֆայլի վրա: Մի՞թե այդ հայկական սանարի այստեղ գեմելու փաստն իմնը ոչինչ չի ասում»: Ես Արմեն Բորիսովիչին ցույց կայիս նաեւ մաճկալեւեսնցիների այլ գերեզմաններ: Ցույց կայիս երեսուն գերեզման եւ կասեի, որ մայրերը ֆաւնյոթն էին, ֆանգի սիկին Ռայայից

Արմեն Ջիզարյանյանին հրավիրում են արցախյան Մաճկալաւեսն գյուղ

ՉՈՐԻ ԲԱՆԱՅԱՆ

Եր, որ դեմ էր ձեռքի սակ ունենալ էն շնասահակներ, էւ եղբերկասահակներ: Պեմ էր ունենալ բուն տունդրան: Վլխավոր հերոսն ազգությամբ կորյակ էր: Գամաճայն սցենարի, Վլխավոր հերոսներից մեկն էլ դեմ է, այստեղ ասեմք եւրոդացի լինել: Այդ դերը Յուրան որոշեց հանձնել, ինչդեպ իմն արասհայտեց՝ «միայն ու միայն» Ջիզարյանյանին: Իմ սարակուսած հարցին, թե արդյոք ջերմաստեղ Արմենը կհամաճայնի՞ նման «սառնամանիկային» դերի, ռեժիսորը ժոջալով դասախախտեց. «Ամոյայման կհամաճայնի: Սցենարում կկարող մեռնող եղբերկասի խոսքերը, որ կորյակների ավանում հյուսիսցիների կյանքում առաջին անգամ հաց է թխել մի հայ, եւ որ բնիկները, իրենց լեզվում չունենալով «հաց» բառը, այդ մարդու դասվին այն անվանում են «Բագրաս», չի կարող չհամաճայնել»:

Արմենը համաճայնեց: Սկսվեց երկար ու իրոք բարդ մի աշխատանք: Գամաճայն էինք հանդիպում Մոսկվայում եւ Գայասանում: Ձնառաս տունդրան նկարահանում էինք Արագածի բարձունքներում, շատ սեսարաններ՝ ձմեռային Մեռնոսկվայում: Ամրացավ իմ ընկերությունը Յուրիի հետ: Բարեկամացել էինք, ինչդեպ ասում են, ընճանիմներով: Սիրեցի նաեւ Արմենին, որը խաղում էր բանից փախած կրկնահանցագործի դերը, որը բաց տունդրայում հանդիպում է շրջեմոսոմից հեռավոր ավան բեռ, թերթեր, անսագրեր եւ անսվա աշխատավարձ տեղափոխող կորյակին: Գավելեմ եւ այն, որ Արմենը տեղյակ չէր, թե Մոսկվայում ինչ բախումների մեջ էինք զլավլիսի հետ (դեզգրամություն): Ռեժիսորին դասարդում էին «ֆիլմի կառուցվածքում ընդգրկել խորհրդային ծայր հյուսիսի բարզավաճման փաստեր» (զլավլիսի տերմինաբանությունն է): Դա նշանակում էր, որ վրանների կողմից դեմ էր ժամանակակից սներ դրվելին: Մի խոսքով, տունդրան դեմ էր ֆաղափարք սեսի բերել: Չփրկեց նույնիսկ այն, որ Վլխավոր դերակատարներն էին Արմեն Ջիզարյանյանը եւ սկարակիր Մափիմ Մուևզուկը, որը փառաբանվել էր «Դերուս Ուզալա» ֆիլմով: Միակ ելքը տեսնում էի իմ սցենարից հրաժարվելու մեջ եւ վերջ: Միայն տեսնեմք, թե ինչդեպ էր սառնադում Երզնկյանը, սիրը չէր դի-

արունակել, հիշեցնելով, որ խոսքը բացառադեպ դեմական հանցագործությունների մասին է: Եվ այդուհանդերձ, դարզվում է, Արմեն Բորիսովիչը չի զոջացել, ավելին, չի հանդարտվել: Ես այս անգամ էլ կլռեի, եթե չլինեմ մեկ հանգամանք: Մաճուկն սրված նրա հարցազրույցներից եւ այլ ելույթներից կարելի է ֆաղել մեսադեպ կրկնվող միտքը, որը հանգում է «հիանալիորեն ուժեղ բառին»՝ «փոխզոյմանը»: Այնուհետ սղավորություն է ստեղծվում, թե Արմեն Բորիսովիչը մարձնում է հանուն խաղադրության, բարեկամության, «խելացի փոխզոյման», իսկ այ, ասեմք, Սոս Աարգայանը խառնակում է, փոխանակ «դայմանավորվի»: Իսկ նեված հանգամանքն այն է, որ հարցը երկու ժողովուրդների հարաբերություններին է վերաբերում, այլ ազգային ողբերգության ընդհանրակ աշխարհագրությանը. Արցախ, Շահումյանի շրջան, Գանձակ, Գարդման, Նախիջեան, Գայասանի Գանարտեսության սահմաններն սարածինք:

Ողջ հարցն այն է, որ այս ամբողջ, ձեմարտության դեպ կոնկրես աշխարհագրությունը իրականում դարձադեպ ծանոթ չէ Ջիզարյանյանին: Նա ասում է, թե «սաս անգամ եմ եղել Բափվում հյուսիսարդերի, համերգներով, նկարահանվել եմ ֆիլմերում...Ես այնտեղ ինձ լավ էի զգում: Եվ եթե ինձ կանչեն, աղա ես ոչ թե կզման, այլ կոչնեմ»: Ինչ արած, կար ժամանակ, երբ զուցե Սոս Աարգայանն էլ է իրեն լավ զգացել Բափվում: Այն ժամանակ, երբ Դարաբաղի բնակչության 90 տոկոսը բնիկ հայեր էին, երբ Աղբբեզանի շատ դեկավարներ հայեր էին: Եվ ընդհանրադեպ ասորիները, հայերը, հույները, ընդհանուր առմամբ փրատնյաններն էլ իրենց լավ էին

բացի եւս երկու մայր կորցրել են զույգ զավակներին: Արմեն Բորիսովիչի հետ կայցելեմք ոչ միայն Մաճկալաւեսնի գերեզմանոց, ոչ միայն Ամարաս սանար, այլեւ սանարում կխոնարհվելիմք առաջին երիտուրդու Գրիգորիսի շիրմարհին, որը առաջին Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գրիգոր Լուսավորչի թոռն էր:

Այնուհետ սղավորություն ունեմ, որ Արմենն այս բոլոր, ես կասեի՝ դասախախտասու տարիների ընթացում այդդեպ էլ չհիսակցեց իրավիճակի ողջ ողբերգականությունն ու առավել քան լրջությունը: Գայասան դեմում ինչդեպ թոյլ կսար իրեն այդքան դիմիսիվ եւ դարձադեպ անհեթեթ համեմատություններ ու համարություններ կատարել՝ սատելով. «Կան բաներ, որոնք ինձ դուր չեն զալիս Մոսկվայում, կան, որոնք ես չեմ ընդունում: Տոլման ինձ ավելի է դուր զալիս, քան դեմները: Բայց հո չեմք թեմամամայու ռուսների հետ խոհանոցային ձաւակների դասնառով: Կրկնում եմ, մեմք աղուսն եմք Թուրքիայի եւ Աղբբեզանի կողմին: Դա իրողություն է, եւ դա անհնար է փոխել»: Գեմք այդդեպ, եւ ոչ այլ կերպ: Ասաց ու ինչք կսրեց: Ասեւ կնիք դեպ վրան, բացի անեմայացի միսք չանելով նաեւ այն մասին, որ այդ նույն «հարեանները»՝ Թուրքիայի ու Սալիմի դրողումով, փոխեցին այդ նույն «իրողությունը» եւ այսօր էլ ամեն ինչ անում են՝ հեսագայում եւս փոխելու: Խոհուրդ եմ տալիս Արմենին ծանոթանալ թուրական «գործ զալլերի» աղազա գործողությունների ծրագրերին, որոնք իրենց ողբերգ են ստեղծել ոչ միայն Պերմանիայում, Թուրքիայում, այլեւ արդեն Աղբբեզանում, եւ այնժամ կարելի կլինի տեսնել, թե ինչ տեղ կունենա ողջ սարածաբանի աղազա աշխարհագրական ֆաւրեզը: Ի դեմ, զալլերի մասին: Այս նյութում հիշատակված հացթուխ Բագրասը Կամչատկայում հայտնի որսորդ էլյոլիմ դասնել է, թե ինչդեպ թուրքերը կոսորեցին իրենց ողջ զյուղը, իր ողջ ընճանիմին: Այդ ողբերգությունը նկարագրված է իմ «Գաց» վրողակում: Ընդամենը մի նախադասություն կնեբբերեմ կորյակ որսորդի խոսքից. «Գայիքն (եւ ոչ թե երեխաներին, կանանց ու երեխաներին-Չ.Բ.) դեմ է սղանել, նախախն տեսնեմք, թե ինչդեպ էր սառնադում Երզնկյանը, սիրը չէր դի-

զում է, որ Մուևզայիթում, Բափվում, Գարդմանում, Նախիջեանում հայերի ցեղատաճանության կազմակերպիչների դեմ դաս լինի (ավելի ճիշտ՝ այն դասավարությունների բարունակությունը, որոնք դեռեւս ԽՍՀՄ-ում էին սկսվել), ֆանգի բոլոր այդ սարածաբաններում իսկական ցեղատաճանություն է կատարվել: Արմեն Բորիսովիչը զեմում էր «կրակել են միմյանց վրա», որ զուհերի թիվը, ասեմք, Մուևզայիթում եւ Բափվում, չի «զոլում» ցեղատաճանությանը: Այնուհետ «Տեղատաճանության հանցագործությունների կանխարգելման եւ դրա համար դասիժ կրելու մասին»: ՄԱԿ-ի Վլխավոր ասամբլեայի համաճայնագրում սեւով սղիսակի վրա զրված է. «Ջանակական բնութագիրը որոշիչ չէ ցեղատաճանության փաստ սահմանելու: Տեղատաճանություն է համարվում ազգային խմբի նույնիսկ մի ֆանի ներկայացուցիչների սղանությունը, եթե այդ սղանությունը կատարվել է սվլալ ազգային խումբը որտեղ այդդեպին ոչնչացնելու նպատակով»:

Ինձ համար ցավալի է լսել եւ կարդալ, թե ինչդեպ են մեկնաբանում, դասնառաբանում, ծաղրում, վիրավորում, կրկնելով ասվածասուր սաղանդի տեղ այդ մարդու արասհայտած կարծիքները: Գաւլի առնելով, որ Ջիզարյանյանը ոչ մի օր չի այցելել Արցախ այն ժամանակներում, երբ վճռվում էր ոչ միայն Գայասանի ձակասագիրը, այլեւ ողջ հայության աղազան, ես կարծում եմ, որ դեմ է զոնե հիմա Արցախ հրավիրել մեծ արխեսոլ Սոս Աարգայանը եւ ցույց տալ այն վայրերը, որտեղ բախսորո ժարտեր են ընթացել: Կուզեմայի նրան տանել Մաճկալաւեսն գյուղ, որը 4-րդ դարում կառուցված հողակերտ Ամա-

Նոր ֆիլմ՝ ցեղասպանության մասին

Ֆիլմ, որ հիմնվում է սկանստենների պատմությունների և ցեղասպանության խնդրով զբաղվող հասարակայնի մասնագետների փաստերի վրա

Արդեն մի քանի ամիս է, ինչ լուրեր են օրգանառվում, որ նկարահանվելու է նոր ֆիլմ 1915 թվականի իրադարձությունների մասին: Փաստավավերագրական ֆիլմը նկարահանվելու է ռուսասանյան հեղինակավոր «ԿԻՄ» հեռուստաընկերության փրայմ-թայմ սնորեմության և հայաստանյան «ՕՐԴՖԻԼՄ» կինոընկերության համատեղ ջանքերով:

Մինչ ֆիլմի զարգացման մասին նշելը, հիշեցնենք, որ ամիսներ առաջ Երևան էին եկել ռուսական հեղինակավոր «ԿԻՄ» հեռուստաընկերության փորձառու մասնագետները՝ վարդեսության եռօրյա դասընթացներ անցկացնելու: Նրանցից մեկն, օրինակ, հեռուստաընկերության փրայմ-թայմ հեռարձակման գլխավոր ռեժիսոր **Սամսյուլա Արդրով**ն, անչափ տղամարդկային էր ֆիլմի մասին: Նրանցից մեկն, օրինակ, հեռուստաընկերության փրայմ-թայմ հեռարձակման գլխավոր ռեժիսոր **Սամսյուլա Արդրով**ն, անչափ տղամարդկային էր ֆիլմի մասին:

«Մենք ցանկանում ենք ցույց տալ մարդկանց, ովքեր ծնվել են ցեղասպանությունում: Այն դասընթացում ենք հրամցնել ոչ միայն ռուսական «ԿԻՄ» հեռուստաընկերության օրգանակում, այլ նաև ներկայացնել միջազգային հեղինակավոր կինոփառատոների: Հետաքրքիր է նաև այն, որ Հայաստանում դեռ կան ցեղասպանությունը վերադարձնող: Հիմնականում ներկայացնելու ենք վավերագրական նյութեր: Ես եմ Հայկը վավերագրության կողմնակից եմ, սակայն ֆիլմում բացի փաստավավերագրական նյութից, տեղ կգտնեն նաև խաղարկային սեսարաններ, որոնք առավել տղամարդկային կարծիքներ կարճաժամկետով ներկայացնեն: «ԿԻՄ»-ը հեռուստաընկերության Փրայմ-թայմ հեռարձակման գլխավոր ռեժիսոր Սամսյուլա Արդրովը:

Այն հարցին էլ, թե ֆիլմում միայն ցեղասպանության ակամաստեններ են լինելու, Սամսյուլա Արդրովը լուրջաբանում է. «Ֆիլմում, իհարկե, հիմնականում ղեկավարում են ներկայացված ցեղասպանության ակամաստենները՝ ի հոյզերով ու զգացմունքներով, իրական դասընթացներով ու փաստերով: Հայաստանյան նկարահանումներով չենք սահմանափակվելու: Բայց ֆիլմի նկարահանման աշխարհագրությունը սահման է դրանցից: Սամսյուլա Արդրովը գոհ է հայաստանյան նկարահանումներից, տղամարդկային է. «Ես մտածում եմ՝ ամեն ինչ այնքան էլ այնպես չի լինի: Բայց, այնուամենայնիվ, Հայաստանում ցեղասպանության ակամաստեններից հանդիմանում եմ ցանկացած, չնայած նկարահանողները չենք հարցնում: Սրանց դասընթացները լինում են հարցազրույցներով: Իհարկե, հեռուստաընկերությանը էին խոսում, դասընթացներում հաճախ էին նույն միջոցով կրկնում, բայց նյութը, ինչ իրենով, արդեն ստացված է: Մնում է միայն ծեղուկ ու ռիթմ սալ նկարահանումներին՝ ամբողջ աշխարհում»:

թյունը սահման է դրանցից: Սամսյուլա Արդրովը գոհ է հայաստանյան նկարահանումներից, տղամարդկային է. «Ես մտածում եմ՝ ամեն ինչ այնքան էլ այնպես չի լինի: Բայց, այնուամենայնիվ, Հայաստանում ցեղասպանության ակամաստեններից հանդիմանում եմ ցանկացած, չնայած նկարահանողները չենք հարցնում: Սրանց դասընթացները լինում են հարցազրույցներով: Իհարկե, հեռուստաընկերությանը էին խոսում, դասընթացներում հաճախ էին նույն միջոցով կրկնում, բայց նյութը, ինչ իրենով, արդեն ստացված է: Մնում է միայն ծեղուկ ու ռիթմ սալ նկարահանումներին՝ ամբողջ աշխարհում»:

«ԿԻՄ» հեռուստաընկերության Փրայմ-թայմ սնորեմության ստեղծագործական խումբն արդեն սեմոն ու ռիթմ է հարողում ֆիլմի նկարահանման աշխատանքներին: Այս ֆիլմի ստեղծագործական անձնակազմում ներգրավված է մեծ «Համառուսաստանյան խաղարկային դասընթացներում» թոփ-տոփի ստեղծագործական խումբը, նախագծի հեղինակ է հայտնի մեկնաբան Ալեքսեյ Եգորովի ղեկավարությամբ: Հիշեցնենք, որ ռուսաստանյան հեռուստաընկերություններում Հայոց ցեղասպանության մասին երբեք նման մեծածավալ փաստավավերագրական ֆիլմ չի նկարահանվել, սա առաջինն է ել կարելու. այն հեռարձակվելու է հեղինակավոր «ԿԻՄ» հեռուստաընկերության եթերով:

ՄԵՐԱՅԵՆ ԱՇԽԱՏԱՆՆԵՐ

Արշակունյաց Կիրակոսյանի նկարների ցուցահանդեսը՝ նվիրված հանդուրժողականության միջազգային օրվան

1996թ. ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեան առաջարկեց անդամ ղեկություններին նոյեմբերի 16-ը հիշատակել որպես Հանդուրժողականության միջազգային օր և ծավալել գործունեություն, որը կօգնի խթանել աշխարհի մեծամասնության հարուստ բազմազանության նկատմամբ հարգանքի ու զննահանգի: ՄԱԿ-ի գրասենյակում Հանդուրժողականության միջազգային օրվան նվիրված՝ սեղի ունեցավ **Արշակունյաց Կիրակոսյանի** նկարների ցուցահանդեսը:

Արշակունյաց Կիրակոսյանի լուսանկարները խթանում են հանդուրժողականությունը, բազմազանության ընդունումը, խաղաղությունն ու հայկական բնության գեղեցկությունը: Նա Հայաստանի նկարչների միության անդամ է: Նրա ստեղծագործությունները դասեր են տալիս Հայաստանի և արևմտահայաստանի արվեստի մասին:

րախավորել խաղը համայնքների գոյատևումը երկրագնդի արբեր հասկանալու: Այն աշխարհի մեծամասնության հարուստ բազմազանության, մեր արտահայտման ձևերի ու մարդ արարած լինելու հարգանքի ու զննահանգին է: Հանդուրժողականությունը ոչ միայն բարոյական դասեր է տալիս, այլ նաև փառաբանում է օրինական դատարանը և անհասներ, խմբերի և ղեկավարությունների համար»:

Նկարչի Արշակունյաց Կիրակոսյանը ավելացրեց. «Հնորիվ ՄԱԿ-ի գրասենյակի և հնարավորություն ունեցա ես մեկ անգամ ցուցադրել իմ աշխատանքները, որոնք բնության ու մարդկանց գեղեցկությունն են ներդրումը հայկական հայելիներն են: Բոլոր նկարներն արդարացի են, որ հանդուրժողականությունը աշխարհի ներդրումը հանդուրժողականության մասին է: Իմ նկարները խթանում են ազատությունը, փոխըմբռնումն ու համերախությունը, որոնք հանդուրժող հասարակության հիմնարկներ են»:

գարաններում, ցուցահանդեսներում և մասնավոր հավաքումներում: Ունեցել է բազմաթիվ խմբակային ու անհատական ցուցահանդեսներ:

Ցուցահանդեսի նախագահ է ուղևորվել ղեկավարող զանգեղի ուղևորված հանդուրժողականությանը, խաղաղ համակեցությանն ու ՄԱԿ-ի Կանոնադրության ու Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագրի հիմնում ընկած արժեքների և սկզբունքների մասին հանրային իրազեկվածության բարձրացմանը: ՄԱԿ-ի հանրային սեղեկակցության վարչության ներկայացուցիչ Մարիա Դոնցևիչը բացման խոսքում ասաց. «Հայկական արվեստի միջոցով մենք ցանկանում ենք հանրության ուշադրությունը սեռել ՄԱԿ-ի արժեքների և սկզբունքների խթանումը: Հանդուրժողականությունը մասնաշաղկապ է մարդու հանդուրժողականությանը: Հանդուրժողականությունը մարդու հանդուրժողականությանը: Մարդիկ ի բնե սարբեր են: Միայն հանդուրժողականությունը կարող է ե-

նը, փոխըմբռնումն ու համերախությունը, որոնք հանդուրժող հասարակության հիմնարկներ են»:

Ցուցահանդեսին ներկա էր նաև **Երվանդ Տեր-Խաչատրյանը**, որը նկարչի մասին ասաց. «Արշակունյաց Կիրակոսյանը սկսել է իբրև կերամիկայի վարժես, որը բացառիկ աստված էր: Մենք հայերս իմն վավերագրեր ունենք այս արվեստի աստվածուն ունեցող Արշակունյաց Կիրակոսյանից, որը մտալից այն մարդկանցից է, որը մտալից այն աստված է կասարեց փայլուն գործեր: Նա բազմաճյուղի մարդ է և դրա վկայությունը այս փառաբանող ցուցահանդեսն է: Նա ունի նկարչական բարձր ժողովրդական և ստեղծի: Եթե մայեմ նկարներին, կեսնենք ինչ նրբություն և գեղեցկություն է դուրս գալիս: Արվեստն ամենից առաջ ղեկ է գեղագիտական բավականություն դարձելու: Ես մեծ բավականությամբ դիտեցի վերջին սարիների իր աշխատանքները»:

Ցուցահանդեսը բաց կլինի մինչև 2011թ. դեկտեմբերի 1-ը:

ՄԵՐԱՅԵՆ ԱՇԽԱՏԱՆՆԵՐ

Ինձ բոլոր գործերը դուր են գալիս, ավելի էս՝ քան ինձ

Նախորդ օրը Երևանի ճարտարապետության և շինարարության դեպարտամենտի համալսարանում բացվեց ցուցահանդես, որում ներկայացված աշխատանքները դասեր են տալիս 1970-ական թվականներին սկզբնավորված հիպեր-ռեալիստական ոճին: Առաջին անգամ ներկայացվեց երիտասարդ դիզայներների հեղինակած հիպեր-ռեալիստական ուղղության 62 աշխատանք:

Հիպերռեալիստական ոճն ավելի էս կենսականում է մանրամասների ու առարկաների վրա: Այս նկարները լուսանկարների գույն մեկնաբանում են չեն, այլ նրանց մեջ օգտագործվում են նուրբ դասերավոր սարբեր, որոնք ստեղծում են իրականության իլյուզիա:

«Պատկերացնենք մի զարգացած երկրի փառաբանական սեսարան, որտեղ մի քանի անգամ է, և հեղինակը ուզում է նկարել այդ փառաբանական սեսարանը: Զանրի որ աղմուկը խանգարում է նկարել, նա իր դասերավոր նկարը վստահում է ֆոտոօբյեկտի օբյեկտիվին, իսկ հետո այդ լուսանկարը դառնում է իր ստեղծագործության հիմքը: Այս ոճում

ստեղծագործողի հիմնական նպատակը սլոյալ իրերի կամ առարկաների նյութը մի քանի արտասպեկներ է, ասաց ցուցահանդեսի ղեկավար, համալսարանի «Դիզայն» ամբիոնի դասախոս, դիզայներ **Հայկազ Արսենյանը**՝ հավելելով, որ այս ցուցահանդեսին ուսանողները դասեր են տալիս ֆակտուրան, որն էլ իմ նկարներում նույնպես արտացոլվում է», ասաց Տաթևը: Իսկ այն հարցին, թե հասկառդես ո՞ր աշխատանքն է իրեն առավել դուր եկել, Տաթևն ասաց. « Ինձ բոլոր գործերը դուր են գալիս, ավելի էս՝ քան ինձ, և հասկառդես Արսենյանի նկարները, որոնցում կրկին աղափար է գերակշռում»:

Ցուցահանդեսի մասնակից, դիզայն-նախագծում ֆակտուրեսի ուսանողուհի Տաթևի նկարները կենցաղային թեմաներով են: «Հասկառդես սիրում են տղալու ֆակտուրան, որն էլ իմ նկարներում նույնպես արտացոլվում է», ասաց Տաթևը: Իսկ այն հարցին, թե հասկառդես ո՞ր աշխատանքն է իրեն առավել դուր եկել, Տաթևն ասաց. « Ինձ բոլոր գործերը դուր են գալիս, ավելի էս՝ քան ինձ, և հասկառդես Արսենյանի նկարները, որոնցում կրկին աղափար է գերակշռում»:

Ճարտարապետության թեկնածու Արսաես Մելիքյանն ասաց, որ այսօրիսի միջոցառումները նպաստում են ուսանողների առաջադիմությանը, և նրանք բացի ուսումնական ծրագրից կարողանում են բացահայ-

տել իրենց: Իսկ մասնագիտական հետաքրքրությունը մի կողմ դնելով, որպես դիզայն, Ա. Մելիքյանը նշեց, որ ցուցահանդեսը բարձր մակարդակի վրա է կազմակերպված և ակնհայտ է ուսանողների ոգևորությունը:

«Կարծում եմ, որ մեծ միջոցառումներ եթե էս լինեն, ուսանողների հետաքրքրությունն էլ ավելի կմեծանա թե արվեստում, թե ստեղծագործական ձեռքերումներում»:

Դիզայնի ամբիոնի վարիչ **Առնոս Բաղդասարյանը** նշեց, որ ցուցահանդեսի լավագույն աշխատանքները նպատակ կա ներկայացնելու նաև Հայաստանի մի քանի մարզերում: Իսկ մասնագետները, մինչ ցուցահանդեսի ավարտը, հասկառ մասնաշաղկապներ են լավագույնը համարում: Այդ աշխատանքները կենսական կենցաղային փակման արարողության ժամանակ և լավագույն մասնակիցները կարգավորվեն: Այժմ տղալու է մի մուսուլման, որը մարդկանց, ովքեր ներկա չեն եղել ցուցահանդեսին, հնարավորություն կա ծանոթանալ աշխատանքներին:

ՄԵՐԱՅԵՆ ԱՇԽԱՏԱՆՆԵՐ

Արգենտինահայ մշակութային միության «Գայանե» թատրոնում բնական համերգով ներգրավված 51-րդ ամյակը

Երեքշաբթի, 15 նոյեմբերին, Բուենոս Այրեսի ամենամեծավոր թատրոններից «Էլ Նասիոնալում» սեղի ունեցավ Արգենտինահայ մշակութային միության «Գայանե» թատրոնի սարկան համերգը՝ նվիրված համայնքի 51-րդ ամյակին:

Հազար հանդիսականներու շարքում էին հայ և օտարերկրացի դեսպաններ, Արգենտինայի ղեկավարողներ, Արգենտինայի դեսպանության ներկայացուցիչներ, հայկական միությունների և գաղութի մաս կազմող գրեթե բոլոր հասասությունների ներկայացուցիչները:

Համերգը սկիզբ առավ «Հայաստան» թատրոլի Գրիգորի ղեկավարած անամբիլի քանկից, և բարունակվեց մոտ երկու ժամ 17 թատերի բեմադրությամբ: Համերգին նաև մասնակցեցան երգչուհի Փառլոն Զուլուանյանը և Վալերիա Չերեխյանը, ինչպես նաև նվագողներ

Էդգարո Սարյանը, Փեդրեհիմ Միլանյանը և Արթուր Պուլոնուրը:

Կազմակերպության խոսքը բերավ Արգենտինահայ մշակութային միության նախագահ Արիան Լոնլոնյանը:

Ներկայումս «Գայանե» թատրոնում մաս են կազմում 45 երիտասարդներ՝ 13-ից 35 տարեկան և 25 մանուկներ՝ 5-ից 12 տարեկան: Թատրոնում սնորհում է գեղարվեստական խորհուրդը, որի կազմում են Հայաստանի դասերի ղեկավարողները, որի կազմում են Հայաստանի դասերի ղեկավարողները:

«Գայանե» թատրոնում դասերավորվում է գալ սարի՝ հոյկի ամսի վերջերում, ելույթ ունենալ նաև Մայր հայրենիքում, մի քանի համերգներով:

Մարզական

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

«Ուլիսն» ու «Իմդուլսը» Կարունակեն թայֆարը

Կիսաեզրափակիչի մյուս զույգը կորոշվի այսօր

2012-ի ֆուտբոլի Հայաստանի գավաթի խաղարկությունում հայտնի դարձան կիսաեզրափակիչի առաջին 2 մասնակիցները: Հաջորդ օրի թայֆարը մրցանակի համար թայֆարը կարունակեն «Ուլիսն» ու «Իմդուլսը», որոնք միմյանց հետ մրցավեճում կվիճարկեն եզրափակիչի ուղեգիրը:

ՖՈՏՈՒՄ

Կիսաեզրափակիչի թասախան խաղում երեկ «Հրազդան» կրկին մրցադարձը դուրս եկան «Արարատ» ու «Ուլիսը»: Մրցակիցների միջև կայացած առաջին հանդիպումը 3-1 հաշվով Կիսիսը եր «Ուլիսը»: Թվում էր, թե մրցակցության ելը վճռված է: Սակայն թասախան խաղում «Արարատ» իրեն հիանալի դրսևորեց ու չեմպիոնի առջև լուրջ խնդիրներ դրեց:

Ընդմիջումից հետո «Ուլիսն» կրկին հաջողվեց հավասարեցնել հաշիվը: 59-րդ րոպեին օգտվելով մրցակցի սխալից, Պասոն իր 2-րդ գոլը խփեց: Այդ գոլը փաստորեն վճռեց կիսաեզրափակիչի ուղեգրի հարցը, քանի որ հաջորդ փուլ մտնելու համար արարացիներին անհրաժեշտ էր 3 գոլ խփել: «Արարատ» ի վերջո հաղթեց այդ խաղում, սակայն թայֆարը կարունակի «Ուլիսը»: Խաղավեճում ուլիսից Միխիլ Սիմոնյանը կողմիս խաղաց Տիգրան Ղարաբաղյանի դեմ ու հեռացվեց խաղադաշտից, իսկ «Ուլիսը» 2-րդ անգամ թասվեց 11 մ հարվածով: Այս անգամ հարվածն անվրեժ իրացրեց Գեորգ Կարապետյանը, քանի որ խորեն վերանյանը 5 րոպե առաջ փոխարինվել էր: «Արարատ» հաղթեց 3-2 հաշվով: Թիմի խաղը հաճելի տրամադրություն թողեց:

Ֆուտբոլի ակադեմիայի խաղադաշտում մրցեցին «Իմդուլսն» ու «Գանձասարը»: Կառավարում կայացած առաջին խաղում «Իմդուլսը» 1-0 հաշվով հաղթել էր ու լավ հնարավորություն ուներ շարունակելու թայֆարը: Եվ «Իմդուլսը» ձեռքից բաց չթողեց այդ հնարավորությունը: Պասախան խաղում էլ «Իմդուլսը» հաղթեց 1-0 հաշվով: Հանդիպման ելը վճռեց 77-րդ րոպեին Նորայր Գյուլաբյանի խփած գնդակը, որը մենմենակ հայտնվելով դարձավ սաղմալի դիմաց, գրավեց դարձաբլիզ:

Այսօր հայտնի կղաճկան կիսաեզրափակիչի մյուս 2 մասնակիցները: «Բանանցը» սեփական հարկի սակ կիրառելու «Շիրակին», որին առաջին խաղում զիջել է 1-2 հաշվով: Իսկ «Հրազդան» «Միկան» կիրառելու «Փյունիկին»: Առաջին խաղում դարձաները մնացել են անառիկ: Հանդիպումները կսկսվեն ժամը 13-ին:

Բաց թողած գոլը բնավ էլ չընկճեց արարացիներին, որոնք շարունակեցին ակտիվ խաղը: 27-րդ րոպեին ծագանային հրապարակների օգտին Արթուր Մինասյանի «Ուլիսի» դարձաբլիզի Էդուարդ Հովհաննիսյանը վայր զցրեց եւ թիմը թասվեց 11 մ հարվածով: Այն հստակ իրացրեց խորեն վերանյանը՝ կրկին առաջ մղելով «Արարատ»:

«Ռեալի» դեմ խաղ չկա

Ֆուտբոլի չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաշարի նախափուլում սուրում Մյունխենի «Բավարիան» 3-1 հաշվով հաղթելով «Վիլլառեալին», ժամկետից շուտ հաջորդ փուլի ուղեգիր նվաճեց: Այս ընկալով Ռիբերին՝ դառնալով 2 գոլի հեղինակ: Ա խմբում հանդես եկող «Բավարիան» 13 միավորով առաջնորդ է 1-ին տեղը: Իսկ 2-րդ ուղեգրի համար թայֆարը շարունակում են «Նաթոլին» ու «Մանչեսթր Սիթին»: Նրանց մրցավեճն ավարտվեց իսպացիների հաղթանակով՝ 2-1: Այդ հաջողությունում իր զգալի ներդրումն ունեցավ Կավանին՝ դառնալով 2 գոլի հեղինակ: «Նաթոլին» 8 միավորով 2-րդ տեղում է, «Մանչեսթր Սիթին» ունի 7 միավոր: Դեկտեմբերի 7-ին «Նաթոլին» հյուրընկալվելու է «Վիլլառեալին», իսկ «Մանչեսթր Սիթին» սեփական հարկի սակ ընդունելու է «Բավարիային»:

Մյունխենի «Բավարիան» 3-1 հաշվով հաղթանակով:

Իր վստահ ելույթներով շարունակում է հիացնել Մարիոյի «Ռեալը», որը D խմբում 5-րդ անընդմեջ հաղթանակը տոնեց՝ 6-2 հաշվով ջախջախելով Չաբտեի «Դինամոյին»: Այդ խաղը «Ռեալի» հորեյակական 1500-րդ հանդիպումն էր «Մանչեսթր Սիթին» մարզադաշտում: 8 միավորով 2-րդ տեղում «Այախս» է, որը հյուրընկալվելիս ոչ-ոքի (0-0) խաղաց «Լիոնի» հետ:

B խմբում «Ինտերը» 10 միավորով առաջնորդ է 1-ին տեղը՝ թուրքիայում ոչ-ոքի (1-1) խաղալով «Տրաքտանտորի» հետ: Վերջինս 6 միավորով 2-րդ տեղում է: 5-ական միավոր ունեն ֆրանսիական «Լիոն» ու Մոսկվայի ԲԿՄԱ-ն: Մոսկվայում

նրանց մրցավեճն ավարտվեց «Լիոնի» 2-0 հաշվով հաղթանակով: 3 թիմեր են հավակնում C խմբում խաղարկվող 2 ուղեգրերին: «Մանչեսթր Յունայթեդի» եւ «Բենֆիկայի» մրցավեճում գրանցվեց մարտական ոչ-ոքի՝ 2-2: Երկու թիմերը 9-ական միավորով գլխավորում են այդուհանդերձ: 8 միավորով 2-րդ տեղում է «Բադեյը», որը Ռուսիայում 3-2 հաշվով հաղթեց «Օգեյրսին»:

Ֆեդեռերը ջախջախեց Նադալին

Լոնդոնի թենիսի մրցաշարի 2-րդ տուրում ուսուցչության կենտրոնում էր Ռաֆայել Նադալի եւ Ռոջեր Ֆեդեռերի մրցավեճը: Երկու թենիսիստներն էլ մեկական հաղթանակ էին տոնել եւ այս մրցախաղում հաջողության հասնելու դեպքում ժամկետից շուտ կիսաեզրափակիչի ուղեգիր կնվաճեին: Մղասված համառ մրցակցությունը չսացվեց: Ֆեդեռերից ըն-

դամենը մեկ ժամ թափանցվեց մրցակցին ջախջախելու համար: Առաջին խաղափուլում ավարտվեց 6-2 հաշվով, իսկ 2-րդում Նադալին չհաջողվեց միավոր վասակել: Իսպանացի թենիսիստը վերջին 4 տարում իր ամենախոստումնալից թայֆարը կրեց: Իսկ Ռոջեր Ֆեդեռերը մնաց կիսաեզրափակիչ: Ընթացիկ մրցաշրջանում սա մրցակիցների 4-րդ մրցավեճն էր: Սայամիում,

Մարիոյան է «Ռոլան Գարոսի» եզրափակիչում հաջողությունն ուղեկցել էր Նադալին: Վերջինս զգալի առավելության է հասել Ֆեդեռերի նկատմամբ՝ տոնելով 17 հաղթանակ, կրելով 9 մարտություն: Կիսաեզրափակիչի 2-րդ ուղեգիրը կվիճարկեն Նադալին ու Ժոն Բլիֆորի Տունգան, որն առաջին հաղթանակը տոնեց Մարիոյի ֆեդեռերից հետո (7-6, 6-1):

Լեոն Արոնյանի 4-րդ անընդմեջ ոչ-ոքի

Մոսկվայում ընթացող Միխայիլ Տալի հուշամրցաշարի 7-րդ տուրն էլ առաջ ոչ-ոքիներով: 5 ժամահանգներից միայն մեկն արդյունավետ ել ունեցավ: Վասիլի Իվանչուկը սեւերով հաղթեց Ֆիկարու Նակամուրային:

7-րդ անգամ հաշտության ձեռք մեկնեց: Այս անգամ նրա մրցակիցը Մազնուն Կառլսենն էր: Միավորը բաժանեցին Գաե Բորիս Գելֆանդն ու Վլադիմիր Կրամնիկը, Պյոտր Սվիդլերը եւ Յան Նեղոմյաչեչին:

Լեոն Արոնյանը սեւերով խաղում էր Սերգեյ Կարյակինի հետ: Ֆիգուրների փոխանակություններից հետո խաղասախանակն մրցակիցներից յուրաքանչյուրը բացի արհմանից, երեքական զինվոր ու մեկական ձի ուներ, ուստի արդեն 38-րդ փուլին հաշտություն կնքվեց: Արոնյանն արդեն 4-րդ անընդմեջ ժամահանգն է ոչ-ոքի ավարտում:

7-րդ տուրից հետո աղյուսակը գլխավորող Արոնյանին, Կառլսենին, Նեղոմյաչեչուն եւ Կարյակինին միացավ Իվանչուկը: Առաջատարների հաշիվին 4-ական միավոր է գրանցված: Սվիդլերն ու Անանյանն ունեն 3,5-ական, Կրամնիկը՝ 3 միավոր: 2,5-ական միավորով աղյուսակը եզրափակում են Նակամուրան ու Գելֆանդը:

Ոչ-ոքիների ֆանակով յուրօրինակ ռեկորդակիր, աշխարհի ներկայիս չեմպիոն Վիվանաթան Անանյանը

Այսօր կայանալիք 8-րդ տուրում Արոնյանը ստիսակներով կմրցի Սվիդլերի հետ:

Սամվել Տեր-Սահակյանը արունակեց հաղթանակը

Մեկօրյա հանգստից հետո Բրազիլիայում ընթացող շախմատի աշխարհի թասախան անառնության մասնակիցները կրկին մտնեցին խաղասեղանի մեջ: 5-րդ տուրի հանդիպումները: Մինչեւ 18 տարեկանների մրցաշարում կենտրոնականը երկու առաջատարների՝ Սամվել Տեր-Սահակյանի եւ Սալեի Սալեմի մրցավեճն էր: Ստիսակներով խաղացող հայ շախմատիստը 5-րդ անընդմեջ հաղթանակը տոնեց եւ 100 տոկոսանոց արդյունքով միանձնյա գլխավորեց աղյուսակը: 4,5 միավորով Սամվելին հետամուտ է սլովակ թոմաս Պետենին, որը հաղթեց Յուզո Տեմին:

միավորով ընթացում է 21-րդ տեղում: 6-րդ տուրում Տեր-Սահակյանը սեւերով կմրցի թոմաս Պետենիի հետ:

Ռոբերտ Աղասարյանը ոչ-ոքի խաղաց Վիվան Էստրինգայի հետ եւ 3,5

Յավոֆ, մրցաշարի թասախանական կայրում բացակայում են մինչեւ 16 տարեկան թասախանների մրցավեճի արդյունքները, ուստի չեն կարող տեղեկացնել Կարեն Գրիգորյանի եւ Հովհաննես Գաբրիելյանի ելույթների մասին:

Գաբրիել Սարգսյանի թիմը թասվեց

Շախմատի Իտալիայի թիմային առաջնության 2-րդ տուրում «Լիգեա Մեջիկը» 1-5 խոստումնալից թասվեց «Սոլվեյին»: Առաջին խաղասախանակի վրա հանդես եկող Գաբրիել Սարգսյանը ոչ-ոքի խաղաց Պենսալա Հարիկ-րիենայի հետ: 2-րդ խաղասախանակի վրա էլ Վիկտոր Բոլոգանը հաշտություն կնքեց հնդիկ մեկ այլ

գրոսմայստր Սուրիա Գանգուլիի հետ: Մնացած 4 ժամահանգներում հաղթեցին «Սոլվեյի» շախմատիստները:

2 տուրից հետո «Լիգեա Մեջիկը» 5,5 միավորով 4-րդ տեղում է: Առաջատար «Սեսաո Նասուրաո Էնեդիան» է, որն ունի 7,5 միավոր: Հենց առաջատարի հետ էլ 3-րդ տուրում կմրցի «Լիգեա Մեջիկը»:

ՀՀ հավաքականը թախտանել է 46-րդ տեղը

ՖԻՖԱ-ն հրապարակել է ազգային հավաքականների վարկանիշային հերթական ցուցակը: Հայաստանի հավաքականը 612 միավորով զբաղեցրել է 46-րդ հորիզոնականը:

բարձրացել ու հանգրվանել են 12-րդ տեղում: 2-րդ ցուցանիշն ունի Հայաստանի հավաքականը, որին հաջորդում են Ուկրաինայի (55-րդ տեղ), Էստոնիայի (58-րդ), Բելառուսի (65-րդ), Լատվիայի (68-րդ), Վրաստանի (74-րդ), Ուզբեկստանի (76-րդ), Լիսվայի (94-րդ), Ադրբեջանի (113-րդ), Մոլդովայի (135-րդ), Ղազախստանի (138-րդ), Տաիվանի (139-րդ), Թուրքմենստանի (147-րդ) եւ Դոմինիկյանի (188-րդ) ընդհանրությունները:

2014-ի աշխարհի առաջնության ընտրական մրցաշարում Հայաստանի հավաքականի մրցակիցներից ամենաբարձր վարկանիշն ունեն իսպացիները, որոնք 1082 միավորով հանգրվանել են 9-րդ հորիզոնականում: Նրանք նախորդ ամսվա համեմատ 3 տեղով նահանջել են: 11-րդ տեղում է Դանիայի ընտրանի, որը եւս մեկ տեղով նահանջել է՝ դուրս մնալով լավագույն սասնյակից: Չեխերը 14 տեղով առաջադիմել են եւ այժմ զսնվում են 33-րդ հորիզոնականում: Բուլղարացիները 85-րդ են: Նրանք 10 տեղով նահանջել են: Ամենացածր վարկանիշն ունեն Մալթայի հավաքականի ֆուտբոլիստները, որոնք 155-րդ տեղում են: Մալթան 4 հորիզոնականով նահանջել է:

Դասակարգման ցուցակը շարունակում է գլխավորել Իտալիայի հավաքականը: Ամփոփոխ են մնացել նաեւ 2-4-րդ տեղերը զբաղեցնող Հոլանդիայի, Գերմանիայի եւ Ուրուգվայի դիրքերը: 5-րդ հորիզոնականում են տեղափոխվել անգլիացիները, որոնք 7-րդ տեղում էին: Բրազիլիան մեկ հորիզոնականով նահանջել է զբաղեցնում է 6-րդ տեղը: Լավագույն սասնյակում են նաեւ Դոմինիկյանի, Իսրայիլի եւ Արգենտինայի հավաքականները: Խորվաթները 4 հորիզոնականով առաջադիմել են ու լավագույն սասնյակից դուրս են թողել դանիացիներին:

Նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների հավաքականներից ամենաբարձր վարկանիշն ունեն ռուսները, որոնք մեկ հորիզոնականով

